

องค์กรแห่งความสุข

ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 “มีระบบและกลไกในการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาและธำรงรักษาไว้ให้บุคลากรมีคุณภาพและประสิทธิภาพ” มีเกณฑ์มาตรฐานข้อหนึ่ง คือ “มีระบบสวัสดิการและเสริมสร้างสุขภาพที่ดี และสร้างบรรยากาศที่ดีให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่อย่างมีความสุข” แนวคิดหนึ่งในการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีความสุข คือ แนวคิดเกี่ยวกับ **องค์กรแห่งความสุข** QA NEWS ขอนำข้อเขียนของคุณชัยนันท์ แสงสุระธรรม เกี่ยวกับองค์กรแห่งความสุข ที่เขียนลงใน Productivity Corner ปีที่ 9 ฉบับที่ 111 มานำเสนอ

คุณชัยนันท์ ได้สรุปการบรรยายพิเศษของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ โดยนายแพทย์ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ ซึ่งได้บรรยายในหัวข้อ “Change to Happy Workplace by Happy 8” เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2552 ว่า

องค์กรหรือสถานที่ทำงานเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สอง ซึ่งคนส่วนใหญ่ใช้ชีวิตกว่าครึ่งในที่ทำงาน องค์กรจึงเป็นสถานที่สร้างทั้งความสุข โอกาส ความสำเร็จ รวมถึงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับทุกคนได้ หากองค์กรเห็นความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการองค์กรที่เอื้อต่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของพนักงานผ่านกิจกรรมต่าง ๆ จนช่วยให้พนักงานดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และเกิดเป็นองค์กรแห่งความสุข ย่อมส่งผลให้พนักงานขององค์กรร่วมมือกันผลิตผลงานอย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อให้ได้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพตามความต้องการของลูกค้า องค์กรมีศักยภาพในการแข่งขัน ทำให้องค์กรสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน

องค์กรแห่งความสุข (Happy Workplace) เป็นองค์กรที่มีกระบวนการพัฒนาคนในองค์กรอย่างมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร มุ่งเน้นให้พนักงานอยู่ร่วมกันและทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข สามารถผลิตสินค้าและบริการตามที่ลูกค้าต้องการด้วยความคิดสร้างสรรค์ จนเกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำพาองค์กรไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน

ความสุข 8 ประการที่ช่วยสร้างองค์กรแห่งความสุข ได้แก่

1. **Happy Body สุขภาพดี** การมีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ รู้จักใช้ชีวิต ดูแลตัวเอง ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข จัดสมดุลชีวิตได้

2. **Happy Heart น้ำใจงาม** การมีน้ำใจเอื้ออาทรต่อกัน และกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน รู้จักการช่วยเหลือแบ่งปันอย่างเหมาะสม

3. **Happy Relax รู้จักผ่อนคลาย** เข้าใจถึงทุกข์ในการทำงาน ทุกข์ในชีวิต เพื่อบริหารทั้งสองอย่างให้ได้ รู้จักผ่อนคลายยามเหนื่อย รู้จักบริหารจัดการความเครียดของตนเอง

4. **Happy Brain หาคำรู้** พัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมืออาชีพ และความมั่นคงก้าวหน้าในการทำงาน

5. **Happy Soul มีคุณธรรม** มีหัวใจดีป๊ะ หรือความละเอียด และเกรงกลัวต่อการกระทำ เป็นคนดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ศรัทธาในศาสนาในการดำเนินชีวิต นำความสุขมาสู่องค์กร

6. **Happy Money จัดการเงินเป็น** ใช้เงินเป็น มีเงิน รู้จักเก็บ รู้จักใช้ เป็นหนี้ให้พอดี มีชีวิตที่เหมาะสม มีความสามารถในการจัดการรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว

7. **Happy Family มีครอบครัวดี** ทำหน้าที่ของตนเองในครอบครัวอย่างดี มีครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคง ให้ความสำคัญกับครอบครัว ครอบครัวเป็นกำลังใจที่ดีในการทำงาน

8. **Happy Society สังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กร** เมื่อเรามีความรัก ความสามัคคี เอื้อเฟื้อต่อสังคมที่ตนทำงาน และพักอาศัย สังคมและสภาพแวดล้อมก็จะดีไปด้วย

การเป็นองค์กรแห่งความสุขได้อย่างยั่งยืน ต้องมีนโยบายและกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต (สมดุลชีวิต ทั้งชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว) เช่น มีกิจกรรมพัฒนาสมอง พัฒนาครอบครัว พัฒนาคุณค่าในตัวพนักงาน ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนที่ดี หัวหน้างานขึ้นไปจนถึงผู้บริหารทุกระดับต้องเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม และให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม

คุณชัยนันท์ ยังได้ยกตัวอย่าง บริษัท เอ็นไอเค พรินซ์ชั่น คอมโพเนนท์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ให้ความสำคัญกับพนักงานตามความเชื่อที่ว่า **“ความสุขของพนักงาน นำมาสู่การเพิ่มผลผลิต”** บริษัทจึงได้กำหนดกลยุทธ์ **“บ้านหลังที่สอง”** คือ การทำให้พนักงานรู้สึกรักองค์กรเหมือนบ้านของตนเอง โดยนำโครงการ **“องค์กรแห่งความสุข”** มาใช้ ซึ่งนอกเหนือจากการตอบสนองของความต้องการขั้นพื้นฐานของพนักงานด้วยสวัสดิการต่าง ๆ เช่น รถรับส่ง ค่าอาหาร น้ำดื่ม น้ำแข็ง ชุดพนักงาน เป็นต้น บริษัทยังมีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1. การประเมินสภาพและความพร้อมขององค์กร เป็นการนำกลยุทธ์ของผู้บริหารมาสู่การปฏิบัติจริง โดยให้พนักงานทุกระดับมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมการแสดงความคิดเห็นถึงสิ่งที่ต้องการ

2. จัดกิจกรรม Kick-off โครงการอย่างเป็นทางการ และจัดทำแผนดำเนินกิจกรรม ซึ่งเริ่มต้นจากการหลอมนิสัยการทำงานและการดำเนินชีวิตของพนักงานในองค์กรด้วยวัฒนธรรมขององค์กร

3. กระตุ้นให้เกิดความสนใจ สร้างองค์ความรู้ และกระบวนการขับเคลื่อน โดยอาศัยหลักความสุข 8 ประการ

4. การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย Happy Workplace ทั้งภายในและระหว่างองค์กร

5. กระบวนการแลกเปลี่ยน และแบ่งปันข้อมูลการดำเนินโครงการให้กับผู้สนใจ

6. การประเมินผลและทบทวนการดำเนินกิจกรรม (PDCA) เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินได้ตามเป้าหมาย

แนวทางสร้างองค์กรแห่งความสุข โดยอาศัยหลักความสุข 8 ประการของบริษัท เอ็นไอเค พรินซ์ชั่น คอมโพเนนท์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้แก่

1. **Happy Body** บริษัทจัดให้มีกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ เช่น เซียร์ ลีตเตอร์ โยคะ โดยสร้างสนามกีฬา และ Fitness Center อยู่บนอาคารผลิต เพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีสุขภาพกายและใจที่ดี สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความสามัคคีในองค์กร ทั้งยังมีกิจกรรมนวดแผนไทยสำหรับผ่อนคลายหลังการทำงานด้วย

2. **Happy Heart** บริษัทส่งเสริมให้พนักงานทุกระดับมีน้ำใจต่อกัน เช่น โครงการเยี่ยมไข้พนักงาน การบริจาคโลหิต ชุดของที่ระลึกสำหรับพนักงานที่คลอดบุตร การจัดงานตามเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น

3. **Happy Relax** บริษัทจัดให้มีกิจกรรมผ่อนคลายจากการทำงาน เช่น ห้องคาราโอเกะสำหรับร้องเพลง การจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น Picnic Day และ Sport Day เป็นต้น

4. **Happy Brain** บริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองในรูปแบบ Knowledge Center ซึ่งมีทั้งหนังสือ ภาพยนต์ E-book E-learning พนักงานสามารถใช้ Internet ในการศึกษาหาข้อมูล และมีการจัดสัปดาห์เสริมความรู้ให้กับพนักงาน เช่น TPM Week, Quality Week และ Safty Week เป็นต้น

5. **Happy Soul** บริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานปฏิบัติกิจทางศาสนา เช่น การใส่บาตรตอนเช้าทุกวันพฤหัสบดีสวดมนต์เดือน การถวายเทียน ห้องพระสำหรับสวดมนต์ การสวดมนต์ออนไลน์ การสอนทำสมาธิ เป็นต้น ซึ่งช่วยให้พนักงานมีจิตใจดี ส่งผลให้ชีวิตและครอบครัวมีความสุข

6. **Happy Money** บริษัทจัดตลาดนัดเปิดท้ายขายของให้พนักงานนำของมาขาย เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการออมเงิน และการใช้เงินอย่างพอเพียง รวมทั้งสนับสนุนทุนการศึกษาให้บุตรของพนักงานทุกระดับ

7. **Happy Family** บริษัทสร้างความเป็นกันเองและความรู้สึกที่ดีระหว่างพนักงาน ด้วยการจัดกิจกรรมร่วมกับครอบครัวของพนักงาน เช่น จัดกิจกรรมวันพ่อ วันแม่ โดยมีการมอบต้นมะลิให้พนักงานนำไปมอบให้คุณแม่ การประกวดเรียงความพระคุณแม่ เป็นต้น

8. **Happy Society** บริษัทส่งเสริมความรัก สามัคคี เอื้อเฟื้อต่อชุมชนใกล้เคียงหรือที่พำนักอาศัย เพื่อให้เกิดบรรยากาศ “ที่ทำงานน่าอยู่และสังคมสมานฉันท์ชุมชน” ด้วยการเปิดบริษัทให้บุคคลภายนอกมาดูงาน Best Practice การแข่งขันกีฬา กับลูกค้า จัดสถานที่ทำงานให้น่าอยู่และน่าทำงาน การถ่ายทอดความรู้ระบบจัดการ 5ส ให้กับโรงเรียน เป็นต้น

ที่มา :

ชัยนันท์ แสงสุระธรรม. “องค์กรแห่งความสุข,” Productivity Corner. ปีที่ 9 ฉบับที่ 111 มิถุนายน 2552; หน้า 7.

ชัยนันท์ แสงสุระธรรม. “Change to Happy Workplace by Happy 8,” สรุปคำบรรยายพิเศษของนายแพทย์ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2552, Productivity Corner. ปีที่ 9 ฉบับที่ 111 มิถุนายน 2552; หน้า 9.